

SINAVLA ÖĞRENCİ ALACAK ORTAÖĞRETİM KURUMLARINA İLİŞKİN MERKEZİ SINAV

T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

1. Bu testte 10 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdına işaretleyiniz.

1. “Tanzimat Fermanı sadece iç dinamiklerden kaynaklanmış olamaz. Osmanlı Devleti’nin zayıflamasıyla birlikte, ülkedeki gayrimüslimler üzerindeki hâkimiyetini artırmak isteyen Batılı ülkelerin de tesiri son derece önemlidir.” diyen bir tarihçi Tanzimat Fermanı’nın hangi özelliğine vurgu yapmaktadır?

- A) Can ve mal güvenliğini devlet güvencesine alması
- B) Azınlıkları kanun önünde eşit kabul eden bir belge oluşu
- C) Ferman’ın ilanında yabancı devletlerin etkisinin bulunması
- D) Osmanlı’nın dağılmasının önüne geçmek için alınan bir tedbir olması

2. Osmanlı Devleti’nin çöküş sürecinde devletin varlığını sürdürmek ve dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de Osmanlıcılıktır. Osmanlıcılık akımı, Osmanlı Devleti sınırları içinde yaşayanları hangi din ve soydan olursa olsun kaynaştırarak bir “Osmanlı Milleti” oluşturmayı amaçlamıştır. Ancak Osmanlıcılığın gerçekçi bir çözüm olmadığı kısa sürede görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi Osmanlıcılık akımının geçerliliğini yitirmiş olduğunun bir göstergesidir?

- A) Osmanlı Devleti’nin Birinci Dünya Savaşı’nda İttifak Devletleri yanında savaşa girmesi
- B) Müslüman olmayanlara bütün devlet memurluklarına atanabilme hakkının verilmesi
- C) Mebusan Meclisinde tüm Osmanlı unsurlarına temsil hakkının verilmiş olması
- D) Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı Devleti’nden ayrılması

3. • İngiltere ve Fransa 12-18 Eylül 1910'da bir tatbikat yapma kararı almıştır. Bu tatbikata Picardie (Pikardi) Manevraları adı verilmiştir. Bu manevralara Osmanlı ordusunu temsilen Mustafa Kemal katılmıştır. Tatbikat sırasında yaptığı gözlem ve değerlendirmelerle dikkatleri üzerine toplamıştır.
- Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarının sona ermesinden sonra Sofya'ya ataşe olarak atanmıştır. Bu şehirde sık sık üst düzey toplantı, balo ve davetlere katılmıştır.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in aşağıdaki alanlardan hangileri ile ilgili çalışmaları yaptığı söylenebilir?

- A) Ekonomik - Sosyal
B) Askerî - Diplomatik
C) Hukuki - Diplomatik
D) Siyasi - Ekonomik

4. Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri tarih, dil, din ve ırk bakımından kendilerini ilgilendiren bölgenin Türk ve Müslüman çoğunlukta olduğunu İtilaf Devletleri'ne ve dünya kamuoyuna gazete, kitap vs. dağıtarak türlü yollardan anlatmaya çalışmaktaydı. Bu cemiyetler, faaliyetlerini etkin hâle getirmek ve kamuoyunu harekete geçirmek için bölgelerinde kongreler tertip etmekteydi. Bu cemiyetlerden bazıları gerekirse silahlı mücadeleyi de göze almışlardı.

Buna göre Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bölgesel nitelikli kuruluşlardır.
B) Düzenli ordu birliklerinden oluşmuşlardır.
C) İhtiyaçları devlet tarafından karşılanmıştır.
D) İstanbul Hükûmeti tarafından kurulmuşlardır.

5. Büyük Millet Meclisine karşı Anadolu'nun pek çok yerinde ayaklanmalar çıktı. Bu ayaklanmaların çıkmasında İstanbul yönetimi ve İtilaf Devletleri'nin zararlı faaliyetleri etkili oldu. 1920 yılı boyunca süren bu ayaklanmaların amacı Kuvâ-yı Millîye'yi etkisiz hâle getirmek ve bağımsızlık hareketini boğmaktır. Ayaklanmalar, Büyük Millet Meclisini uzun süre uğraştırdı. İnsan ve malzeme kaybedildi. Başta Yunanlar olmak üzere düşman hareketleri daha serbest hâle geldi. Ancak her şeye rağmen ayaklanmalar bastırılarak meclisin otoritesi korundu.

Bu bilgilerden hareketle Büyük Millet Meclisine karşı ayaklanmaların sonuçları ile ilgili,

- I. Millî Mücadele sürecinin uzamasına sebep olmuştur.
- II. Askerî imkânların bir kısmının gereksiz bir biçimde tüketilmesine neden olmuştur.
- III. Büyük Millet Meclisi, çalışmalarına ara vermek zorunda kalmıştır.
- IV. Anadolu'daki bütün işgaller sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II	B) I ve III
C) II ve IV	D) III ve IV

6. Mustafa Kemal, Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasındaki süreci şu şekilde değerlendirmiştir:

“Genel savaştan sonra imza edilen ateşkes sonucunda ülkemizin büyük bir kısmı elden gittikten başka vatanımızın önemli parçaları da düşman orduları tarafından işgal edilmişti. Ordumuzun silahları ve cephanesi yabancılar tarafından toplanarak ülke dışına sevk ediliyor ve denize atılıyordu. Kökleri, insanlık tarihinin derinliklerinde bulunan Türk milletinin son ve tek bağımsız devleti yıkılıyordu.”

Mustafa Kemal'in bu sözlerinden hareketle Mondros Ateşkes Antlaşması ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türk bağımsızlığına ters düşmektedir.
- B) Osmanlı Devleti'ni hukuken sona erdirmiştir.
- C) Osmanlı topraklarının işgaline zemin hazırlamıştır.
- D) Osmanlı Devleti'nin savunma gücü kırılmaya çalışılmıştır.

7. Aşağıda Urfa direnişine öncülük eden “Onikiler”in, Fransız işgal komutanına gönderdiği notadan bir bölüm yer almaktadır: “Biz Urfa Sancağı halkı barışsever insanlarız. Bin yıldan beri bu topraklarda hür olarak yaşıyoruz. Topraklarımıza göz dikenleri hep pişman etmişizdir. Şimdiye dek sizin buraya belli süre için geldiğinizi sanıyorduk. Fakat bayraklarımızı indirmezseniz, sizin Urfa’yı işgal niyetinde olduğunuzu gösteriyor. Bu kötü niyetinizi gördük ve biz Urfalılar, sizi bu topraklardan atmak için bütün gücümüzle çalışmaya yemin ettik. Bizi on iki kişi sanıyorsunuz. Oysaki bu rakam gerçek sayımızın yanında çok küçük kalır. Zira Urfalılar sizleri buradan çıkarmaya yediden yetmişe kadar yemin etmişlerdir.”

Buna göre Urfa halkı için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Millî egemenliği benimsemişlerdir.
- B) Anadolu’daki ilk silahlı direnişi başlatmışlardır.
- C) İstanbul Hükûmeti ile birlikte hareket etmişlerdir.
- D) Bölgelerini düşman işgalinden kurtarmaya kararlıdırlar.

8. Birinci Dünya Savaşı’nda, Osmanlı orduları yedi cephede birden savaşmıştır. Örneğin Galiçya Cephesi’nde Ruslarla ve Romenlerle; Makedonya’da Yunan ve Fransızlarla; Çanakkale’de İngiliz ve Fransızlar ile; Filistin, Suriye ve Irak cephelerinde İngilizler ile...

Bu bilgilerden hareketle Osmanlı Devleti hakkında,

- I. Rusya ile farklı blokta yer almıştır.
- II. Savaştığı cepheler taarruz cepheleridir.
- III. İngiliz ve Fransızlarla birden fazla cephe-
de savaşmıştır.
- IV. Osmanlı toplumu savaşa girme düşüncesini desteklemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve III
- B) II ve IV
- C) I, II ve III
- D) II, III ve IV

9. Aşağıda TBMM ile Sovyetler Birliği arasında imzalanan Moskova Antlaşması'nın bazı maddeleri verilmektedir.

- Taraflar herhangi birine zorla kabul ettirmek istenen bir antlaşmayı tanımayacaktır.
- Kars, Ardahan ve Artvin Türkiye'ye; Batum Gürcistan'a bırakılacaktır.
- Boğazlar meselesi Karadeniz'e kıyısı olan devletlerle yapılacak bir konferansta görüşülecektir.
- Kapitülasyonlar her iki ülkenin gelişmesini olumsuz etkilediğinden kaldırılacaktır.

Buna göre Moskova Antlaşması'nın sonuçları hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) TBMM'nin uluslararası alandaki ilk siyasi zaferidir.
B) Millî Mücadele'nin Doğu Cephesi başarı ile kapanmıştır.
C) Sovyetler Birliği, Sevr Antlaşması'nın geçersizliğini kabul etmiştir.
D) Boğazlar konusu Avrupalı devletlerin görüşleri çerçevesinde çözümlenmiştir.

10. Yurdun her tarafından iki yüz elli kadar öğretmenin katıldığı Maarif Kongresi hakkında Mustafa Kemal: "Cephede ordu Yunanlarla mücadele ederken Ankara'da muallimler ordusu cehalete karşı müdafaa programı hazırlıyor. Harp ve maarif cephelerinin ikisinde de faaliyetler var. Millî ordu vatan-dan düşmanı, muallim ordusu da cehalet ve zulmeti kovacak, iki hizmetin aynı zamanda gerçekleşmesi ulvî bir tesadüftür..." ifadelerini kullanmıştır.

Buna göre Maarif Kongresi hakkında,

- Cephede kazanılan başarılar eğitimden daha önemli görülmüştür.
- Kurtuluş Savaşı devam ederken toplanmıştır.
- Temsiliyet açısından ulusal nitelik taşımaktadır.
- Ülkedeki eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmıştır.

Çıkarımlarından hangileri yapılabilir?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV